

Skatteutskottets yttrande 2022/23:SkU5y

2023 års ekonomiska vårproposition

Till finansutskottet

Skatteutskottet föreslår att finansutskottet tillstyrker regeringens riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken i de delar dessa avser skatteutskottets beredningsområde. I fyra avvikande meningar tillstyrker Socialdemokraterna, Centerpartiet, Vänsterpartiet och Miljöpartiet de förslag till riktlinjer som lagts fram av respektive parti.

Utskottets överväganden

Riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken

Utskottets förslag i korthet

Utskottet föreslår att regeringens riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken godkänns i de delar de avser skatteutskottets beredningsområde och att samtliga motioner med förslag om en annan inriktning avslås.

Jämför avvikande mening 1 (S), 2 (V), 3 (C) och 4 (MP).

Regeringen

Regeringen föreslår att riksdagen godkänner regeringens förslag till riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken. Regeringen anför att propositionen lämnas i ett osäkert läge med krig i vårt närområde, en ansträngd situation på energimarknaderna i Europa och den högsta inflationen i Sverige på över 30 år. Hög inflation är löntagarnas värsta fiende eftersom den leder till att reallönerna sjunker och värdet på sparande minskar. Det är viktigt att inflationen inte biter sig fast på en långvarigt hög nivå. Hög skuldsättning och en hög andel rörliga bostadslån gör dessutom svenska hushåll och företag särskilt känsliga för de snabbt stigande räntor som följer av inflationen. Samtidigt går Sverige in i en lågkonjunktur med en hög arbetslöshet i jämförelse med andra europeiska länder.

I detta läge prioriterar regeringen att skydda särskilt utsatta hushåll mot de stigande priserna, att sätta in åtgärder mot den höga arbetslösheten och att motverka den höga inflationen genom förbättrad konkurrens. Arbetslinjen ska enligt regeringen återupprättas och strukturreformer genomföras för att öka tillväxten. Samtidigt gör regeringen reformer för att lösa de samhällsproblem som Sverige har haft under en längre tid.

Regeringen tar ansvar genom att bedriva en fortsatt återhållsam finanspolitik samtidigt som stöd ges till framför allt utsatta hushåll. Kostnadsdrivande regleringar reformeras, exempelvis sänks reduktionsplikten den 1 januari 2024. Arbetsmarknadens parter ansvarar för att avtalsrörelsen inte driver på den höga inflationen. Företagen ansvarar för att inte göra obefogade prishöjningar.

Regeringen avser att vidhålla en skattenedsättning på diesel för jord- och skogsbruk till EU:s miniminivå 2024 och 2025.

Staten varken kan eller bör kompensera för samtliga prisökningar som nu sker, men särskilda åtgärder bör vidtas för att stötta de svenska hushållen. Det är en förutsättning för att Sverige ska kunna ta sig igenom den svåra situation

som vi befinner oss i. Under 2023 stöttas hushållen med ca 27 miljarder kronor genom elstöd.

Dessutom förstärks hushållens ekonomi genom flera av åtgärderna i budgetpropositionen för 2023 (prop. 2022/23:1), exempelvis ett förstärkt jobbskatteavdrag för äldre samt tillfälligt sänkt energiskatt på bensin och diesel. Även företagen har drabbats av inflationen, inte minst de höga elpriserna. Regeringen kommer att återföra omkring 30 miljarder kronor till företagen 2023 som kompensation för höga elpriser. Dessutom har regeringen nyligen infört ett stöd på 2,4 miljarder kronor riktat till de företag som drabbats allra värst av höga elpriser.

Åtgärderna har enligt regeringen två syften. Det handlar om att kompensera för prisökningar inom områden där politiska beslut under lång tid har drivit upp kostnaderna, vilket t.ex. skett genom nedläggning av kärnkraft och genom reduktionsplikten. Det handlar också om riktade åtgärder till de som har drabbats hårdast av prisökningarna, exempelvis genom de höga elpriserna, som under vintern har varit mycket utmanande för svenska hushåll och företag. Kommande höst och vinter kan återigen innebära väsentligt högre priser än normalt. Regeringen har beredskap för att vid behov kunna hantera en sådan situation skyndsamt, t.ex. genom att föreslå skattesänkningar eller riktade stöd åt ekonomiskt utsatta grupper eller vidta andra stödåtgärder. Utformningen av eventuella kommande åtgärder kommer dock ständigt att vägas mot risken för att alltför expansiva åtgärder kan driva på inflationen ytterligare och förvärra de strukturella problemen på den svenska arbetsmarknaden.

För att det ska löna sig mer att arbeta kommer regeringen, när det ekonomiska läget tillåter, att föreslå att skatten på arbete sänks ytterligare. En sådan skattesänkning ökar drivkrafterna till arbete och leder till fler arbetade timmar i ekonomin. Att öka drivkrafterna till arbete är särskilt viktigt i ett läge där de flesta som får bidrag och transfereringar får kompensation för den höga inflationen, medan löntagare får se sin köpkraft urholkad. Det innebär att det lönar sig allt sämre att gå från bidrag till arbete. Behovet av att sänka skatten på arbete kommer därför att vara särskilt stort de kommande åren.

Sverige behöver gå från låg till hög tillväxt. Den svenska BNP-tillväxten hämmas bl.a. av bristfälliga villkor för entreprenörskap och försämrade förutsättningar för energiproduktion genom kärnkraftsnedläggningar. För att öka produktiviteten och tillväxten vidtar regeringen åtgärder inom flera områden. Dessa syftar till att skapa bästa möjliga förutsättningar för ett konkurrenskraftigt och innovativt näringsliv. Skatterna ska vara konkurrenskraftiga, entreprenörskap och företagande ska uppmuntras och regelbördan ska minska. Regeringen främjar tillväxt bl.a. genom investeringar i forskning och utveckling.

Bostadsmarknaden påverkas på kort sikt mycket negativt av bl.a. de stigande räntorna. På längre sikt påverkas byggandet strukturellt av tillgången till bl.a. byggbar mark, regelverk och kommunernas agerande. Regeringen avser därför att genomföra reformer för ökat byggande och en bättre fungerande bostadsmarknad.

Regeringen kommer att fortsätta förbättra förutsättningarna för konkurrens, innovation, forskning och entreprenörskap. Ett arbete har inletts för att systematiskt sänka företagens kostnader för administration. Regeringen har vidare utökat uppdraget till den utredning som analyserar skattereglerna för entreprenörer, de s.k. 3:12-reglerna, till att även omfatta förslag för att ytterligare främja entreprenörskap och underlätta ägarskiften.

Ett implementeringsråd kommer enligt regeringen att inrättas med syftet att undvika överimplementering av EU-direktiv och därigenom motverka omotiverade regelbördor.

Inkomster

Prognosen är baserad på tidigare beslutade, föreslagna och aviserade utgifts-reformer samt de som föreslås eller aviseras i propositionen Vårändrings-budget för 2023 (prop. 2022/23:99). Prognosen baseras inte på några framtida finanspolitiska regel- eller anslagsändringar därutöver. Sammanfattningsvis redovisas följande:

- Skatteintäkterna, exklusive kommunal utdebitering, väntas öka med sammanlagt 22 miljarder kronor 2023 till följd av beslutade och aviserade förändringar på skatteområdet.
- Enligt preliminära utfall bedöms den offentliga sektorns skatteintäkter ha ökat med 5,6 procent 2022 jämfört med året före. Den höga inflationen, mätt med konsumentprisindex (KPI), medförde att skattebaser som t.ex. hushållens konsumtion ökade kraftigt i löpande pris. Vidare påverkades skatteintäkterna 2022 av de tillfälliga flaskhalsintäkter som användes för finansiering av elstöd.
- År 2023 väntas BNP i löpande pris öka med 4,0 procent. De totala skatteintäkterna väntas öka med 3,6 procent, vilket är i linje med genomsnittet under perioden 2000–2021. Skatteintäkter från konsumtion och insatsvaror ökar till följd av en tillfällig effekt av flaskhalsintäkter. Även skatt på arbete väntas bidra till att hålla uppe utvecklingstakten för skatteintäkterna. Kapitalskatterna bidrar däremot till att tillväxten i skatteintäkterna dämpas jämfört med 2022, då dessa bedöms fortsätta minska 2023.
- Under 2024 väntas skatteintäkterna öka med endast 1,3 procent. Det beror på att intäkterna från skatt på arbete väntas utvecklas svagt eftersom lönesumman bedöms öka betydligt långsammare än det historiska genomsnittet sedan 2000. Det är också en följd av att intäkterna från skatt på konsumtion och insatsvaror väntas minska. Dessa intäkter är dock förhöjda 2022 och 2023 till följd av en tillfällig effekt av flaskhalsintäkter. Under 2025 och 2026 väntas skatteintäkterna öka i paritet med ekonomin som helhet, dvs. med i genomsnitt 5 procent per år. Samtliga skatteslag väntas bidra till ökningen.

- I förhållande till budgetpropositionen för 2023 har prognosen för den offentliga sektorns skatteintäkter reviderats ned med i genomsnitt 42 miljarder kronor per år 2023–2025.

Riksdagen har beslutat att införa utökade möjligheter för företagen att få tillfälliga anstånd med inbetalning av skatter och avgifter. Anstånd ska få beviljas för tolv respektive fyra redovisningsperioder i stället för som tidigare nio respektive tre redovisningsperioder. Vidare är de perioder som är möjliga att få anstånd för utökade till att även omfatta perioden april–juni 2022, och den borte tidsgränsen för anstånd är senarelagd från den 12 februari till den 12 september 2023. Åtgärderna bedöms minska skatteintäkterna med 130 miljoner kronor 2023 (prop. 2022/23:52, bet. 2022/23:FiU31, rskr. 2022/23:118–120). Åtgärderna ger även upphov till offentligfinansiella effekter 2024–2027.

Riksdagen har också beslutat att införa en tillfällig skatt på vissa elproducenters överintäkter som motsvarar reglerna om ett tillfälligt tak för marknadsintäkter enligt rådets förordning (EU) 2022/1854 av den 6 oktober 2022 om en krisintervention för att komma till rätta med de höga energipriserna. Åtgärden bedöms öka skatteintäkterna med 151 miljoner kronor 2023 (prop. 2022/23:58, bet. 2022/23:FiU33, rskr. 2022/23:125).

Socialdemokraterna

I partimotion 2022/23:2388 av Magdalena Andersson m.fl. (S) föreslås att riksdagen godkänner de riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken som anförs i motionen.

Motionärerna anför att Sverige står på branten av en lågkonjunktur. Stigande priser på el, bränsle och mat gröper ur hushållens köpkraft samtidigt som hyrorna stiger och Riksbanken höjer styrräntan för att ytterligare dämpa efterfrågan. Antalet varsel och företagskonkurser ökar och skolan och sjukvården larmar om nedskärningar.

Sverige har enligt motionärerna i dag den högsta inflationen sedan inflationsmålet infördes. De senaste årens omvärldshändelser har lett både Sverige och världen in i en ny ekonomisk fas. Denna utveckling tog fart redan i och med coronapandemin. Endast två veckor efter att de svenska pandemi-restriktionerna avvecklades inledde Ryssland sin fullskaliga invasion av Ukraina. Kriget i Ukraina orsakar framför allt ett enormt mänskligt lidande och utmanar den europeiska säkerhetsordningen. Tillsammans med Rysslands agerande på energimarknaderna har kriget även pressat upp priserna på fossila bränslen, gas och el runt om i Europa. Samtidigt har de globala livsmedelspriserna ökat kraftigt. Hushåll runt om i världen pressas nu från två håll. Inflationen gröper djupa hål i plånboken, och samtidigt ser vi enligt motionärerna en sämre realekonomisk utveckling och minskad tillväxt.

Motionärerna menar att om regeringen fortsätter att agera saktfärdigt och underlåter att genomföra nödvändiga åtgärder, kommer lågkonjunkturen att bli djup och företag och hushåll att drabbas hårt. Regeringen gör enligt

motionärerna för lite för att stötta de hushåll som drabbas hårdast av inflationen, saknar en plan för att möta lågkonjunkturen och står handfallen inför svältkuren i välfärden som redan har påbörjats.

Tuffa ekonomiska tider kräver prioriteringar och politiskt ledarskap.

Socialdemokraterna har därför enligt motionärerna lagt fram tre tydliga principer för hur det allvarliga ekonomiska läget ska hanteras: en plan för hushållens ekonomi för att lindra effekterna av inflationen, en plan för jobben för att bekämpa lågkonjunkturen samt en plan för att säkra välfärden. Sverige behöver enligt motionärerna investeringar för att vi ska kunna bygga ett starkare och grönnare land efter krisen. En global klimatkapplöpning pågår och om svensk industri ska kunna behålla sin styrkeposition och fortsätta växa, måste vi ligga längst fram i klimatomställningen. Motionärerna menar att det kräver mer energiproduktion här och nu, och satsningar på kompetensutveckling och forskning.

Motionärerna anför vidare att det svenska elstödet till hushåll och företag finansieras med kapacitetsavgifterna som betalats in till Svenska kraftnät. Det svenska elstödet har blivit kraftigt försenat jämfört med vad regeringspartierna och Sverigedemokraterna lovade under valrörelsen. Elstödet fördelades därutöver utan några som helst rättviseaspekter. Vissa enskilda personer fick över 700 000 kronor i elstöd, medan vanligt folk norr om Dalälven inte fick en enda krona. Därtill finns det enligt motionärerna inga besked om huruvida det kommer att vara tillåtet att använda kapacitetsavgifterna för att finansiera elstöd även under nästa vinter. Motionärerna menar att regeringen måste se till att EU förlänger möjligheten att betala tillbaka kapacitetsavgifterna till elkonsumenterna.

EU har beslutat att även övervinsterna på elmarknaden ska återföras till elkunderna, genom att införa ett intäktstak för elproducenterna den 1 december 2022. Regeringens saktfärdighet har inneburit att Sveriges intäktstak kom på plats först den 1 mars trots att syftet var att det skulle vara på plats inför vintern. Den svenska utformningen resulterar också i mycket låga skatteintäkter. Många andra EU-länder har fått mer kraftfull lagstiftning på plats som innebär att mer av övervinsterna kan återföras till elslutkunderna. Hade regeringen agerat snabbare och anpassat regelverket bättre till svenska förutsättningar hade även svenska hushåll kunnat få tillbaka en del av övervinsterna under vintern. EU-förordningen och det svenska intäktstaket löper ut den 30 juni och regeringen verkar inte ha någon plan för att förlänga eller förbättra regelverket. Motionärerna föreslår att intäktstaket förlängs till årets slut.

Motionärerna anför att det förefaller rimligt att regeringen analyserar den uppkomna situationen vad gäller pensionärer födda 1957 och välkomnar om regeringen återkommer till riksdagen med eventuella justeringar eller övergångsregler.

Vänsterpartiet

I partimotion 2022/23:2385 av Nooshi Dadgostar m.fl. (V) föreslås att riksdagen godkänner de riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken som anförs i motionen.

Motionärerna anför att de svenska hushållen är hårt pressade av hög inflation och stigande räntor. Den nuvarande inflationskrisen har blottlagt en rad olika dysfunktionella marknader. Den moderna kapitalismen kännetecknas alltmer av oligopolliknande marknadsstrukturer. Dåligt reglerade marknader och bristen på konkurrens gör det lätt för företagen att höja sina priser och vinster. Den första inflationschocken har sina rötter i covidpandemin. Nedstängningarna och sedan det snabba återöppnandet skapade flaskhalsar och störningar i globala leveranskedjor. Den andra stora inflationsimpulsen skedde i samband med Rysslands anfallskrig mot Ukraina. Det resulterade direkt i stigande priser på gas och el. Då både Ryssland och Ukraina är stora spannmålsproducenter resulterade kriget också i stora störningar inom jordbrukssektorn med stigande priser på livsmedel m.m.

Motionärerna anför vidare att det mest påtagliga i regeringens ekonomiska vårproposition är frånvaron av en verklig krispolitik. Sedan regeringen tillträdde med stöd av Sverigedemokraterna har man konsekvent duckat när det gäller ansvaret för att möta den kris Sverige befinner sig i. Med hänvisningar till den höga inflationen och det begränsade reformutrymmet har man valt att föra en ytterst passiv tillvaro. Det saknas finanspolitik för att skydda hushållen annat än för dem som har det bäst ställt, det elprisstöd som kommer är minst tre månader försenat, beskattningen av övervinster på elmarknaden har slarvats bort och hushållen får inga slopade amorteringskrav.

Enligt motionärerna har regeringen misslyckats totalt med att hantera de höga elpriserna. Regeringens och Sverigedemokraternas elprisstöd till hushåll och företag kom inte bara betydligt senare än utlovat. Stödet har också en fördelning som är både orimlig och ologisk. Stödet ger absolut mest till de som faktiskt inte behöver stödet, vilket gör att det blir för lite över till de vanliga hushållen som har riktiga behov. Enligt EU:s förordning om övervinster på el skulle medlemsstaterna ha infört ett tillfälligt tak för de enorma övervinster som görs på el. Eftersom regeringen drog ut på processen infördes taket först flera månader senare. Man gick därmed enligt motionärerna miste om att komma till rätta med övervinsterna under vintern när elen var som dyrast. Miljardbelopp kan därför plockas hem av elmarknadens aktörer, i stället för att gå till de hushåll som kämpar för att kunna betala sina elräkningar.

I budgetpropositionen för 2023 valde man att använda en betydande del av reformutrymmet till att sänka skatten för de som kör bensin- och dieseldrivna bilar medan man lät bli att stödja de grupper som har det sämst ställt. Samtidigt släppte regeringen fram en skattepolitik som ensidigt gynnar höginkomsttagare. En mycket kraftig uppräknings av skiktgränsen för statlig inkomstskatt – med 10,7 procent – ger skattelättnader på ca 13 miljarder kronor totalt till de individer som tjänar 46 000 kronor i månaden och mer.

Motionärerna menar att den ekonomiska krisens börda bör delas mer solidariskt mellan företag, stat och hushåll. I dag tvingas hushållen bära en alldeles för stor del av bördan. Företagens och ägarnas inkomster har dragit ifrån under en lång period, vilket har lett till dramatiskt växande klyftor. Staten har tagit ett steg tillbaka. Hushållens skuldsättning har ökat, samtidigt som Sverige har en historiskt låg statsskuld. Det är enligt motionärerna dags för staten och företagen att göra mer.

Den politik som presenterades i Vänsterpartiets budgetmotion för 2023 bygger på en mer omfördelande skattepolitik och omfattande satsningar på de hushåll som har det sämst ställt genom stärkta trygghetssystem samt sänkta avgifter och taxor på för hushållen nödvändiga utgifter. Vänsterpartiets politik skulle ha inneburit att hushållen varit betydligt bättre rustade för att möta den kris de nu genomlever.

Motionärerna anför vidare att en politik för hållbar tillväxt, ökad jämlikhet och full sysselsättning behöver understödjas av en hög kvalitet i välfärdstjänster och effektiva försäkringssystem. Skatterna fyller i detta hänseende flera viktiga funktioner. De ska vara en stabil finansiering av offentliga investeringar, utbildning och en aktiv arbetsmarknads- och näringspolitik. Därtill bör de jämna ut inkomster, konsumtion och sparande mellan olika inkomstgrupper.

Sammanfattningsvis ger forskningen inget entydigt svar på hur starkt det eventuella sambandet mellan skatter och sysselsättning är i Sverige. Det enda som är helt säkert enligt motionärerna är att skattesänkningar leder till minskade skatteintäkter. Motionärerna söker mandat för att inleda arbetet med en genomgripande skattereform som ska skapa ett enhetligt, rättvist och legitimt skattesystem som kan bidra till en långsiktig finansiering av välfärden. Motionärernas generella utgångspunkt är att staten inte ska använda lägre skattesatser och olika skatteavdrag som stöd till vissa företag eller branscher eller för att påverka konsumtionsmönster och arbetstider. Skatter ska finansiera gemensamma åtaganden och jämna ut inkomstskillnader. Det mest prioriterade området att komma till rätta med är den urholkade kapitalbeskattningen och den extremt ojämna förmögenhetsfördelningen i Sverige.

För att finansiera höjningarna av barnbidraget, flerbarnstillägget och införandet av ett ensamstående tillägg föreslår motionärerna att rut-avdraget pausas för resten av året.

När riksdagen röstade för höjda åldersgränser i pensionssystemet beslutade den också om att höja åldersgränsen för det förhöjda grundavdraget från 65 till 66 år. Det innebär stora skattehöjningar, mellan nästan 1 000 och 3 000 kronor per månad, för den som föddes 1957. Motionärerna anser att regeringen snarast bör återkomma med förslag om att dra tillbaka den höjda åldersgränsen för det förhöjda grundavdraget.

Centerpartiet

I partimotion 2022/23:2389 av Martin Ådahl m.fl. (C) föreslås att riksdagen godkänner de riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken som anförs i motionen.

Motionärerna anför att det med denna vårmotion är tydligt att Centerpartiet är det parti som satsar på jobb, tillväxt och arbetslinjen i krisen, när regeringen höjer skatten och bidragen. Centerpartiet är det parti som vill stärka klimatpolitiken när regeringen monterar ned den och som värnar landsbygden när regeringen har glömt bort den. Passivitet är en dålig ekonomisk medicin i kristider. Motionärerna anför vidare att Sverige och den svenska ekonomin står inför stora utmaningar. Tillväxten dämpas och vi befinner oss i en lågkonjunktur. Sysselsättningen kommer att sjunka och arbetslösheten att öka. Samtidigt är inflationen långt över Riksbankens mål, vilket gör att räntorna kommer att stiga. Resultatet blir sjunkande reallöner, pressade hushåll och minskande investeringar. Rysslands invasion av Ukraina innebär att den säkerhetspolitiska situationen för Sverige är sämre än någon gång sedan andra världskriget. FN:s klimatpanel har ånyo tydliggjort att tiden håller på att rinna ut, om världen ska klara klimatomställningen. Problemet med regeringens förslag till vårproposition och vårändringsbudget är inte primärt vad den gör, utan vad den inte gör.

Enligt motionärerna går vägen till sänkt inflation och en vänd lågkonjunktur genom sänkta kostnader, inte minst genom sänkt skatt på att anställa, och värnande om arbetslinjen så att fler går från bidrag till jobb. Motionärerna föreslår därför att arbetsgivaravgiften, särskilt för att anställa unga, ska sänkas, inte höjas som Tidöregeringen gjorde den 1 april.

På ett halvår har Tidöregeringen raserat stora delar av klimatpolitiken. Utsläppen kommer att öka till följd av politiken och Sverige riskerar att förlora ledarrollen i världen. Klimatförändringarna är akuta och utsläppen behöver minska snabbt och mycket. Det är därför enligt motionärerna oroande att se hur regeringen prioriterar bort viktiga miljö- och klimatåtgärder. I budgetpropositionen för 2023 konstaterade regeringen själv att den genomför en lång rad åtgärder som väntas öka utsläppen. Ambitionen att minska mängden förnybart biodrivmedel, den avskaffade klimatbonusen för laddbara bilar och den breda sänkningen av bensinskatten, också för boende i storstäder, var alla olyckliga.

Motionärerna anför vidare att man inom ramen för det s.k. januariavtalet, förhandlade fram en skattereduktion för installation av grön teknik, det s.k. gröna avdraget. För att snabba på arbetet med energieffektiviseringar anser motionärerna att det gröna avdraget bör utvidgas, exempelvis till att omfatta installation av olika typer av värmepumpar, uppkoppling mot fjärrvärme, energieffektivisering och andra sätt att minska elförbrukningen, inte minst från direktverkande el.

Motionärerna föreslår vidare att biogasen, som hotar att kollapsa efter en skattechock i början av året, ska räddas genom att skattefriheten omgående återinförs. Vidare bör gödselgasstödet förlängas.

Sedan regeringen helt misslyckats med att leverera på sina vidlyftiga löften från valrörelsen har många hushåll på den svenska landsbygden höga diesel- och elpriser. Både hushåll och småföretag på landsbygden, inte minst Sveriges bönder som är centrala för matproduktionen, behöver nu se resultat. Motionärerna står fast vid att de resurser som regeringen har använt till att sänka priset vid pump med netto 14 öre per liter i stället bör ges som en rabatt på 3 kronor per liter bränsle vid pump för de som bor på landsbygden. Resurserna bör gå till de som är beroende av bilen, inte de som pendlar ut och in till storstaden trots att de har tillgång till tunnelbana, buss eller spårvagn.

Motionärerna anför vidare att regeringen på samma sätt har förstärkt reseavdraget över hela landet. Reseavdraget bör i stället fokusera på de som saknar rimliga alternativ och är beroende av bilen. I ett första steg bör därför enligt motionärerna kommunerna i och runt våra tre storstäder exkluderas från den förstärkning som föreslogs i budgetpropositionen för 2023. På sikt bör reseavdraget reformeras och bli avståndsbaserat och färdmedelsneutralt.

Motionärerna anser att sänkningen av skatten på diesel för jord- och skogsbruket bör omvandlas till ett motsvarande permanent jordbruksavdrag.

Motionärerna vill på sikt införa en ny företagsform för mikroföretag, som gör det möjligt att enkelt pröva en affärsidé. Förslaget är tänkt att skapa en enklare, men inte lägre, beskattning som schablonmässigt baseras på företagets omsättning.

Motionärerna anför slutligen att ineffektiva undantag från miljö- och klimatskatter bör undanröjas.

Miljöpartiet

I partimotion 2022/23:2383 av Per Bolund m.fl. (MP) föreslås att riksdagen godkänner de riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken som anförts i motionen.

Motionärerna anför att Sverige och världen står inför stora utmaningar. Pandemin, Rysslands olagliga anfallskrig mot Ukraina och inte minst den med stormsteg annalkande klimatkrisen gör att läget i världen måste målas i dystra färger. I spåren följer såväl livsmedelskris som en ekonomisk kris som drabbar hushållen med de minsta marginalerna hårt. Regeringens ekonomiska politik är ett svek mot hushållen, välfärden och klimatet.

Motionärerna menar att regeringen hade kunnat bedriva en mer aktiv politik som stöttar hushållen, välfärden och den gröna omställningen. Att hushållen kompenseras för de extremt höga elpriserna är enligt motionärerna i sig rimligt, men ett mer träffsäkert stöd med ett takbelopp hade varit att föredra och hade även skapat mer utrymme för andra mer prioriterade åtgärder. Även regeringens skattesänkning för höginkomsttagare i höstbudgeten kan med samma resonemang ha bidragit till att öka efterfrågan i ekonomin.

Motionärerna anför vidare att livsmedelspriserna det senaste året har ökat med över 20 procent. Att just många basvaror har ökat mycket i pris slår hårt mot barnfamiljer och de som lever med små marginaler. Motionärerna vill

därför helt slopa momsens på viktiga basvaror som mjölk, ost, ägg, bröd, smör och grönsaker i tre månader.

Den 1 januari 2023 höjdes åldersgränsen i flera delar av pensionssystemet. Konsekvenserna av de uteblivna övergångsreglerna är att personer födda 1957 får betala mer i skatt än andra personer som uppnått riktåldern för pension. Motionärerna anser att den orättvisa behandlingen av personer födda 1957 ska upphöra och föreslår därför att de ska ersättas för den högre skatt de får betala.

Motionärerna anför att man med skattepolitiken kan styra ekonomisk aktivitet i en mer hållbar riktning. Motionärerna vill ha ett skattesystem som fasar ut det som är dåligt för miljön men behåller en stabil skattebas för att finansiera den gemensamma välfärden och samhällsservicen. Det som är bra ska ha låg skatt eller subventioneras och det som är dåligt ska ha hög skatt. Motionärerna vill införa mer skattepolitik som styr om mot hållbarhet och låga utsläpp. Motionärerna anför vidare att de under de senaste tio åren har lagt grunden för många sådana system via gröna skatter och cirkulära skattereduktioner. Dessa system vill motionärerna utveckla så att ekonomin blir mer hållbar och det blir lätt för medborgare att leva hållbart.

För att främja återvinning av material vill motionärerna införa en skatt på uttag av jungfruliga material samt ökade skatter på avfall, exempelvis för byggsektorn. I framtidens elnät behöver flexibilitet och lagring spela betydligt större roll än i dag. Motionärerna vill se en utredning om hur skattesystemet kan användas för att underlätta utvecklingen. Skattesystemet ska även underlätta för ökad produktion av förnybar el, exempelvis genom att göra det mer lönsamt att sätta upp solceller på taket.

Motionärerna anför vidare att de under sin tid i regeringsställning genomförde en skattesänkning för boende i glesbygd. Landsbygden ska enligt motionärerna ha skattemässiga fördelar för att ställa om transportsektorn. Motionärerna vill utvidga skattesänkningen så att kommuner och regioner ska få en lokal elbonus för att satsa på förnybar elproduktion.

Motionärerna vill vidare att nedsättningen av dieselskatten för jordbruket ska tas bort.

De ekonomiska klyftorna i Sverige har enligt motionärerna ökat under flera decennier. Den utvecklingen vill motionärerna stoppa och då spelar skattesystemet en nyckelroll. Motionärerna vill att den som tjänar mer och äger mer också ska betala mer i skatt.

Under lång tid har löneinkomster beskattats progressivt, medan det på kapitalinkomster inte varit någon progressivitet alls. Motionärerna vill se en större progressivitet också i kapitalskatterna.

När Moderaternas, Kristdemokraternas och Sverigedemokraternas budgetalternativ för 2022 vann gehör i riksdagen togs skillnaden i beskattning mellan inkomster på arbete och sjuk- och aktivitetsersättning, den s.k. funkisskatten, bort. Samtidigt infördes dock ett jobbskatteavdrag som inte innefattade personer med funktionsnedsättning. Det innebär att den s.k. funkisskatten ändå finns kvar. Motionärerna vill ta bort den orättvisa skatteklöfta som nu uppstått.

I breda överenskommelser rustas nu Sveriges militära och civila försvar. För att det inte ska gå ut över de helt nödvändiga satsningar som måste göras på såväl klimat som miljö- och välfärdsområdet vill motionärerna införa en beredskapsskatt för höginkomsttagare som betalar den upprustning som nu i snabb takt ska genomföras.

Ojämnt fördelade kapitalinkomster ökar klyftorna i samhället. Därför anser motionärerna att det behövs en mer progressiv kapitalbeskattning där de som har väldigt höga inkomster bidrar mer. Motionärerna vill därför att investeringssparkonton ska skattebefrias för innehav upp till 50 000 kronor och att innehav som överstiger 1 miljon kronor ska få en högre skatt.

Om klimat- och miljömål ska nås måste vi enligt motionärerna bli mer transporteffektiva. Motionärerna föreslår därför att kollektivtrafikkort ska undantas från förmånsbeskattning.

Motionärerna anför vidare att idrotten stärker folkhälsan och ger människor ett socialt sammanhang. Motionärerna vill därför att alla ska ha möjlighet att utöva idrott och fritidsintressen på lika villkor. Stöden ska utformas jämställt och det offentliga ska vara en förebild i jämställd sponsring och stöd till elitsatsningar.

Hela Sverige behöver ställa om till fossilfrihet. För boende på landsbygden där avstånden till service och handel är långa kan det enligt motionärerna vara dyrare och svårare att ställa om. Motionärerna föreslår därför att elbilsbonusen ska vara högre på landsbygden än i resten av Sverige.

Motionärerna vill återinföra en bonus för nya elbilar på 70 000 kronor. För att stödet ska bli träffsäkert och inte en subvention för dyra lyxbilar vill motionärerna att endast bilar som kostar mindre än 550 000 kronor ska vara berättigade till bonus.

Motionärerna har länge verkat för att stärka biogasproduktionen och i regeringsställning drivit fram stora satsningar på biogas. Motionärerna vill därför införa en kompensation för den borttagna skattebefrielsen på biogas.

Motionärerna vill uppmuntra och stärka företagandet genom att möjliggöra för företagen att i högre grad än i dag erbjuda kompetensutveckling till sina medarbetare genom ett skatteavdrag för utbildningskostnaden.

Utskottets ställningstagande

Skattepolitiken ska säkra stabila skatteintäkter och skapa förutsättningar för en hållbar tillväxt och en hög sysselsättning. Skatterna ska vara konkurrenskraftiga, entreprenörskap och företagande ska uppmuntras och regelbördan ska minska.

Utskottet konstaterar att Sverige befinner sig i ett osäkert läge med krig i vårt närområde, en ansträngd situation på energimarknaderna i Europa och den högsta inflationen i Sverige på över 30 år.

Utskottet delar regeringens bedömning att arbetslinjen ska återupprättas och strukturreformer genomföras för att öka tillväxten. Utskottet delar vidare regeringens bedömning att när det ekonomiska läget tillåter bör skatten på

arbete sänkas ytterligare för att öka drivkrafterna till arbete och för att det ska löna sig mer att arbeta.

Eftersom utskottet delar regeringens bedömningar tillstyrker utskottet regeringens riktlinjer för den ekonomiska politiken och budgetpolitiken i de delar som avser utskottets beredningsområde. Utskottet avstyrker motionerna 2022/23:2388 (S), 2022/23:2385 (V), 2022/23:2389 (C) och 2022/23:2383 (MP) i de delar som nu är aktuella.

Stockholm den 25 maj 2023

På skatteutskottets vägnar

Niklas Karlsson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Niklas Karlsson (S), Per Söderlund (SD), Borian Åberg (M), Hanna Westerén (S), Eric Westroth (SD), Fredrik Ahlstedt (M), Ida Ekeröth Clauss (S), David Lång (SD), Marie Nicholson (M), Ilona Szatmári Waldau (V), Cecilia Engström (KD), Helena Lindahl (C), Bo Broman (SD), Cecilia Rönn (L), Sofie Eriksson (S), Peder Björk (S) och Rebecka Le Moine (MP).

Avvikande mening

1. Avvikande mening (S)

Niklas Karlsson (S), Hanna Westerén (S), Ida Ekeröth Clausson (S), Sofie Eriksson (S) och Peder Björk (S) anför:

Sverige står på branten av en lågkonjunktur. Stigande priser på el, bränsle och mat gröper ur hushållens köpkraft samtidigt som hyrorna stiger och Riksbanken höjer styrräntan för att ytterligare dämpa efterfrågan. Antalet varsel och företagskonkurser ökar och skolan och sjukvården lamar om nedskärningar.

Sverige har i dag den högsta inflationen sedan inflationsmålet infördes. De senaste årens omvärldshändelser har lett både Sverige och världen in i en ny ekonomisk fas. Denna utveckling tog fart redan i och med coronapandemin. Endast två veckor efter att de svenska pandemiestriktionerna avvecklades inledde Ryssland sin fullskaliga invasion av Ukraina. Kriget i Ukraina orsakar framför allt ett enormt mänskligt lidande och utmanar den europeiska säkerhetsordningen. Tillsammans med Rysslands agerande på energimarknaderna har kriget även pressat upp priserna på fossila bränslen, gas och el runt om i Europa. Samtidigt har de globala livsmedelspriserna ökat kraftigt. Hushåll runt om i världen pressas nu från två håll. Inflationen gröper djupa hål i plånboken, och samtidigt ser vi en sämre realekonomisk utveckling och minskad tillväxt.

Om regeringen fortsätter att agera saktfärdigt och underlåter att genomföra nödvändiga åtgärder, kommer lågkonjunkturen att bli djup och företag och hushåll att drabbas hårt. Regeringen gör för lite för att stötta de hushåll som drabbas hårdast av inflationen, saknar en plan för att möta lågkonjunkturen och står handfallen inför svältkuren i välfärden som redan har påbörjats. Tuffa ekonomiska tider kräver prioriteringar och politiskt ledarskap.

Vi socialdemokrater har därför lagt fram tre tydliga principer för hur det allvarliga ekonomiska läget ska hanteras: en plan för hushållens ekonomi för att lindra effekterna av inflationen, en plan för jobben för att bekämpa lågkonjunkturen samt en plan för att säkra välfärden. Sverige behöver investeringar för att vi ska kunna bygga ett starkare och grönare land efter krisen. En global klimatkapplöpning pågår och om svensk industri ska kunna behålla sin styrkeposition och fortsätta växa, måste vi ligga längst fram i klimatomställningen. Det krävs mer energiproduktion här och nu, och satsningar på kompetensutveckling och forskning.

Det svenska elstödet har blivit kraftigt försenat jämfört med vad regeringspartierna och Sverigedemokraterna lovade under valrörelsen. Elstödet fördelades därutöver utan några som helst rättvisaspekter. Vissa enskilda personer fick över 700 000 kronor i elstöd, medan vanligt folk norr om Dalälven inte fick en enda krona. Därtill finns det inga besked om huruvida det kommer att vara tillåtet att använda kapacitetsavgifterna för att finansiera

elstöd även under nästa vinter. Regeringen måste se till att EU förlänger möjligheten att betala tillbaka kapacitetsavgifterna till elkonsumenterna.

EU har beslutat att även övervinsterna på elmarknaden ska återföras till elkunderna, genom att införa ett intäktstak för elproducenterna den 1 december 2022. Regeringens saktfärdighet har inneburit att Sveriges intäktstak kom på plats först den 1 mars trots att syftet var att det skulle vara på plats inför vintern. Den svenska utformningen resulterar också i mycket låga skatteintäkter. Många andra EU-länder har fått mer kraftfull lagstiftning på plats som innebär att mer av övervinsterna kan återföras till elslutkunderna. Hade regeringen agerat snabbare och anpassat regelverket bättre till svenska förutsättningar hade även svenska hushåll kunnat få tillbaka en del av övervinsterna under vintern. EU-förordningen och det svenska intäktstaket löper ut den 30 juni och regeringen verkar inte ha någon plan för att förlänga eller förbättra regelverket. Vi föreslår att intäktstaket förlängs till årets slut.

Det förefaller rimligt att regeringen analyserar den uppkomna situationen vad gäller pensionärer födda 1957 och vi välkomnar om regeringen återkommer till riksdagen med eventuella justeringar eller övergångsregler.

2. Avvikande mening (V)

Ilona Szatmári Waldau (V) anför:

De svenska hushållen är hårt pressade av hög inflation och stigande räntor. Den nuvarande inflationskrisen har blottlagt en rad olika dysfunktionella marknader. Den moderna kapitalismen kännetecknas alltmer av oligopol-liknande marknadsstrukturer. Dåligt reglerade marknader och bristen på konkurrens gör det lätt för företagen att höja sina priser och vinster. Den första inflationschocken har sina rötter i covidpandemin. Nedstängningarna och sedan det snabba återöppnandet skapade flaskhalsar och störningar i globala leveranskedjor. Den andra stora inflationsimpulsen skedde i samband med Rysslands anfallskrig mot Ukraina. Det resulterade direkt i stigande priser på gas och el. Då både Ryssland och Ukraina är stora spannmålsproducenter resulterade kriget också i stora störningar inom jordbrukssektorn med stigande priser på livsmedel m.m.

Det mest påtagliga i regeringens ekonomiska vårproposition är frånvaron av en verklig krispolitik. Sedan regeringen tillträdde med stöd av Sverigedemokraterna har man konsekvent duckat när det gäller ansvaret för att möta den kris Sverige befinner sig i. Med hänvisningar till den höga inflationen och det begränsade reformutrymmet har man valt att föra en ytterst passiv tillvaro. Det saknas finanspolitik för att skydda hushållen annat än för dem som har det bäst ställt, det elprisstöd som kommer är minst tre månader försenat, beskattningen av övervinster på elmarknaden har slarvats bort och hushållen får inga slopade amorteringskrav.

Regeringen har misslyckats totalt med att hantera de höga elpriserna. Regeringens och Sverigedemokraternas elprisstöd till hushåll och företag kom inte bara betydligt senare än utlovat. Stödet har också en fördelning som är

både orimlig och ologisk. Stödet ger absolut mest till de som faktiskt inte behöver stödet, vilket gör att det blir för lite över till de vanliga hushållen som har riktiga behov. Enligt EU:s förordning om övervinster på el skulle medlemsstaterna ha infört ett tillfälligt tak för de enorma övervinster som görs på el. Eftersom regeringen drog ut på processen infördes taket först flera månader senare. Man gick därmed miste om att komma till rätta med övervinsterna under vintern när elen var som dyrast. Miljardbelopp kan därför plockas hem av elmarknadens aktörer, i stället för att gå till de hushåll som kämpar för att kunna betala sina elräkningar.

I budgetpropositionen för 2023 valde man att använda en betydande del av reformutrymmet till att sänka skatten för de som kör bensin- och dieseldrivna bilar, medan man lät bli att stödja de grupper som har det sämst ställt. Samtidigt släppte regeringen fram en skattepolitik som ensidigt gynnar höginkomsttagare. En mycket kraftig uppräknings av skiktgränsen för statlig inkomstskatt – med 10,7 procent – ger skattelättnader på ca 13 miljarder kronor totalt till de individer som tjänar 46 000 kronor i månaden och mer.

Den ekonomiska krisens börda bör delas mer solidariskt mellan företag, stat och hushåll. I dag tvingas hushållen bära en alldeles för stor del av bördan. Företagens och ägarnas inkomster har dragit ifrån under en lång period, vilket lett till dramatiskt växande klyftor. Staten har tagit ett steg tillbaka. Hushållens skuldsättning har ökat, samtidigt som Sverige har en historiskt låg statsskuld. Det är dags för staten och företagen att göra mer.

Den politik som presenterades i Vänsterpartiets budgetmotion för 2023 bygger på en mer omfördelande skattepolitik och omfattande satsningar på de hushåll som har det sämst ställt genom stärkta trygghetssystem samt sänkta avgifter och taxor på för hushållen nödvändiga utgifter. Vänsterpartiets politik skulle ha inneburit att hushållen varit betydligt bättre rustade för att möta den kris de nu genomlever.

En politik för hållbar tillväxt, ökad jämlikhet och full sysselsättning behöver understödjas av en hög kvalitet i välfärdstjänster och effektiva försäkringssystem. Skatterna fyller i detta hänseende flera viktiga funktioner. De ska vara en stabil finansiering av offentliga investeringar, utbildning och en aktiv arbetsmarknads- och näringspolitik. Därtill bör de jämna ut inkomster, konsumtion och sparande mellan olika inkomstgrupper.

Sammanfattningsvis ger forskningen inget entydigt svar på hur starkt det eventuella sambandet mellan skatter och sysselsättning är i Sverige. Det enda som är helt säkert är att skattesänkningar leder till minskade skatteintäkter. Jag och mitt parti söker mandat för att inleda arbetet med en genomgripande skattereform som ska skapa ett enhetligt, rättvist och legitimt skattesystem som kan bidra till en långsiktig finansiering av välfärden. Vår generella utgångspunkt är att staten inte ska använda lägre skattesatser och olika skatteavdrag som stöd till vissa företag eller branscher eller för att påverka konsumtionsmönster och arbetstider. Skatter ska finansiera gemensamma åtaganden och jämna ut inkomstskillnader. Det mest prioriterade området att komma till

rätta med är den urholkade kapitalbeskattningen och den extremt ojämna förmögenhetsfördelningen i Sverige.

För att finansiera höjningarna av barnbidraget, flerbarnstillägget och införandet av ett ensamstående tillägg föreslår jag och mitt parti att rutavdraget pausas för resten av året.

När riksdagen röstade för höjda åldersgränser i pensionssystemet beslutade den också om att höja åldersgränsen för det förhöjda grundavdraget från 65 till 66 år. Det innebär stora skattehöjningar, mellan nästan 1 000 och 3 000 kronor per månad, för den som föddes 1957. Jag och mitt parti anser att regeringen snarast bör återkomma med förslag om att dra tillbaka den höjda åldersgränsen för det förhöjda grundavdraget.

3. Avvikande mening (C)

Helena Lindahl (C) anför:

Med denna vårmotion är det tydligt att Centerpartiet är det parti som satsar på jobb, tillväxt och arbetslinjen i krisen, när regeringen höjer skatten och bidragen. Centerpartiet är det parti som vill stärka klimatpolitiken när regeringen monterar ned den och som värnar landsbygden när regeringen har glömt bort den. Passivitet är en dålig ekonomisk medicin i kristider.

Sverige och den svenska ekonomin står inför stora utmaningar. Tillväxten dämpas och vi befinner oss i en lågkonjunktur. Sysselsättningen kommer att sjunka och arbetslösheten att öka. Samtidigt är inflationen långt över Riksbankens mål, vilket gör att räntorna kommer att stiga. Resultatet blir sjunkande reallöner, pressade hushåll och minskande investeringar. Rysslands förnyade invasion av Ukraina innebär att den säkerhetspolitiska situationen för Sverige är sämre än någon gång sedan andra världskriget. FN:s klimatpanel har ånyo tydliggjort att tiden håller på att rinna ut om världen ska klara klimatomställningen. Problemet med regeringens förslag till vårproposition och vårändringsbudget är inte primärt vad den gör, utan vad den inte gör.

Vägen till sänkt inflation och en vänd lågkonjunktur går genom sänkta kostnader, inte minst genom sänkt skatt på att anställa, och värnande om arbetslinjen så att fler går från bidrag till jobb. Jag och mitt parti föreslår därför att arbetsgivaravgiften, särskilt för att anställa unga, ska sänkas, inte höjas som Tidöregeringen gjorde den 1 april.

På ett halvår har Tidöregeringen raserat stora delar av klimatpolitiken. Utsläppen kommer att öka till följd av politiken och Sverige riskerar att förlora ledarrollen i världen. Klimatförändringarna är akuta och utsläppen behöver minska snabbt och mycket. Det är därför oroande att se hur regeringen prioriterar bort viktiga miljö- och klimatåtgärder. I budgetpropositionen för 2023 konstaterade regeringen själv att den genomför en lång rad åtgärder som väntas öka utsläppen. Ambitionen att minska mängden förnybart biodrivmedel, den avskaffade klimatbonusen för laddbara bilar och den breda sänkningen av bensinskatten, också för boende i storstäder, var alla olyckliga.

Inom ramen för det s.k. januariavtalet förhandlade man fram en skattereduktion för installation av grön teknik, det s.k. gröna avdraget. För att snabba på arbetet med energieffektiviseringar anser jag och mitt parti att det gröna avdraget bör utvidgas, exempelvis till att omfatta installation av olika typer av värmepumpar, uppkoppling mot fjärrvärme, energieffektivisering och andra sätt att minska elförbrukningen, inte minst från direktverkande el.

Jag och mitt parti föreslår vidare att biogasen, som hotar att kollapsa efter en skattechock i början av året, ska räddas genom att skattefriheten omgående återinförs. Vidare bör gödselgasstödet förlängas.

Sedan regeringen helt misslyckats med att leverera på sina vidlyftiga löften från valrörelsen har många hushåll på den svenska landsbygden höga diesel- och elpriser. Både hushåll och småföretag på landsbygden, inte minst Sveriges bönder som är centrala för matproduktionen, behöver nu se resultat. Jag och mitt parti står fast vid att de resurser som regeringen har använt till att sänka priset vid pump med netto 14 öre per liter i stället bör ges som en rabatt på 3 kronor per liter bränsle vid pump för de som bor på landsbygden. Resurserna bör gå till de som är beroende av bilen, inte de som pendlar ut och in till storstaden trots att de har tillgång till tunnelbana, buss eller spårvagn.

Regeringen har på samma sätt förstärkt reseavdraget över hela landet. Reseavdraget bör i stället fokusera på de som saknar rimliga alternativ och är beroende av bilen. I ett första steg bör därför kommunerna i och runt våra tre storstäder exkluderas från den förstärkning som föreslogs i budgetpropositionen för 2023. På sikt bör reseavdraget reformeras och bli avståndsbaserat och färdmedelsneutralt.

Sänkningen av skatten på diesel för jord- och skogsbruket bör omvandlas till ett motsvarande permanent jordbruksavdrag.

Jag och mitt parti vill på sikt införa en ny företagsform för mikroföretag, som gör det möjligt att enkelt pröva en affärsidé. Förslaget är tänkt att skapa en enklare, men inte lägre, beskattning som schablonmässigt baseras på företagets omsättning.

Slutligen bör ineffektiva undantag från miljö- och klimatskatter undanröjas.

4. Avvikande mening (MP)

Rebecka Le Moine (MP) anför:

Sverige och världen står inför stora utmaningar. Pandemin, Rysslands olagliga anfallskrig mot Ukraina och inte minst den med stormsteg annalkande klimatkrisen gör att läget i världen måste målas i dystra färger. I spåren följer såväl livsmedelskris som en ekonomisk kris som drabbar hushållen med de minsta marginalerna hårt. Regeringens ekonomiska politik är ett svek mot hushållen, välfärden och klimatet.

Regeringen hade kunnat bedriva en mer aktiv politik som stöttar hushållen, välfärden och den gröna omställningen. Att hushållen kompenseras för de extremt höga elpriserna är i sig rimligt, men ett mer träffsäkert stöd med ett takbelopp hade varit att föredra och hade även skapat mer utrymme för andra

mer prioriterade åtgärder. Även regeringens skattesänkning för höginkomsttagare i höstbudgeten kan med samma resonemang ha bidragit till att öka efterfrågan i ekonomin.

Livsmedelspriserna har det senaste året ökat med över 20 procent. Att just många basvaror har ökat mycket i pris slår hårt mot barnfamiljer och de som lever med små marginaler. Jag och mitt parti vill därför helt slopa momsen på viktiga basvaror som mjölk, ost, ägg, bröd, smör och grönsaker i tre månader.

Den 1 januari 2023 höjdes åldersgränsen i flera delar av pensionssystemet. Konsekvenserna av de uteblivna övergångsreglerna är att personer födda 1957 får betala mer i skatt än andra personer som uppnått riktåldern för pension. Den orättvisa behandlingen av personer födda 1957 ska upphöra och jag föreslår därför att de ska ersättas för den högre skatt de får betala.

Man kan styra ekonomisk aktivitet i en mer hållbar riktning med skattepolitiken. Jag och mitt parti vill ha ett skattesystem som fasar ut det som är dåligt för miljön men behåller en stabil skattebas för att finansiera den gemensamma välfärden och samhällsservicen. Det som är bra ska ha låg skatt eller subventioneras och det som är dåligt ska ha hög skatt. Jag vill införa mer skattepolitik som styr om mot hållbarhet och låga utsläpp. Jag och mitt parti har under de senaste tio åren lagt grunden för många sådana system via gröna skatter och cirkulära skattereduktioner. Dessa system vill jag utveckla så att ekonomin blir mer hållbar och det blir lätt för medborgare att leva hållbart.

För att främja återvinning av material vill jag och mitt parti införa en skatt på uttag av jungfruliga material samt ökade skatter på avfall, exempelvis för byggsektorn. I framtidens elnät behöver flexibilitet och lagring spela betydligt större roll än i dag. Jag vill se en utredning om hur skattesystemet kan användas för att underlätta utvecklingen. Skattesystemet ska även underlätta för ökad produktion av förnybar el, exempelvis genom att göra det mer lönsamt att sätta upp solceller på taket.

Under vår tid i regeringsställning genomfördes en skattesänkning för boende i glesbygd. Landsbygden ska ha skattemässiga fördelar för att ställa om transportsektorn. Jag vill utvidga skattesänkningen så att kommuner och regioner ska få en lokal elbonus för att satsa på förnybar elproduktion.

Jag och mitt parti vill vidare att nedsättningen av dieselskatten för jordbruket ska tas bort.

De ekonomiska klyftorna i Sverige har ökat under flera decennier. Den utvecklingen vill jag och mitt parti stoppa och då spelar skattesystemet en nyckelroll. Den som tjänar mer och äger mer ska också betala mer i skatt.

Under lång tid har löneinkomster beskattats progressivt, medan det på kapitalinkomster inte varit någon progressivitet alls. Jag och mitt parti vill se en större progressivitet också i kapitalskatterna.

När Moderaternas, Kristdemokraternas och Sverigedemokraternas budgetalternativ för 2022 vann gehör i riksdagen togs skillnaden i beskattning mellan inkomster på arbete och sjuk- och aktivitetsersättning, den s.k. funkisskatten, bort. Samtidigt infördes dock ett jobbskatteavdrag som inte innefattade personer med funktionsnedsättningar. Det innebär att den s.k. funkisskatten

ändå finns kvar. Jag och mitt parti vill ta bort den orättvisa skattekllyfta som nu uppstått.

I breda överenskommelser rustas nu Sveriges militära och civila försvar. För att det inte ska gå ut över de helt nödvändiga satsningar som måste göras på såväl klimat- som miljö- och välfärdsområdet vill jag och mitt parti införa en beredskapsskatt för höginkomsttagare som betalar den upprustning som nu i snabb takt ska genomföras.

Ojämnt fördelade kapitalinkomster ökar klyftorna i samhället. Därför jag att det behövs en mer progressiv kapitalbeskattning där de som har väldigt höga inkomster bidrar mer. Jag och mitt parti vill därför att investerings- sparkonton ska skattebefrias för innehav upp till 50 000 kronor och att innehav som överstiger 1 miljon kronor ska få en högre skatt.

Om klimat- och miljömål ska nås måste vi bli mer transporteffektiva. Jag och mitt parti föreslår därför att kollektivtrafikkort ska undantas från förmånsbeskattning.

Idrotten stärker folkhälsan och ger människor ett socialt sammanhang. Jag och mitt parti vill därför att alla ska ha möjlighet att utöva idrott och fritidsintressen på lika villkor. Stöden ska utformas jämställt och det offentliga ska vara en förebild i jämställd sponsring och stöd till elitsatsningar.

Hela Sverige behöver ställa om till fossilfrihet. För boende på landsbygden där avstånden till service och handel är långa kan det vara dyrare och svårare att ställa om. Jag och mitt parti föreslår därför att elbilsbonusen ska vara högre på landsbygden än i resten av Sverige.

Jag och mitt parti vill återinföra en bonus för nya elbilar på 70 000 kronor. För att stödet ska bli träffsäkert och inte en subvention för dyra lyxbilar vill vi att endast bilar som kostar mindre än 550 000 kronor ska vara berättigade till bonus.

Vi har länge verkat för att stärka biogasproduktionen och i regeringsställning drivit fram stora satsningar på biogas. Jag och mitt parti vill därför införa en kompensation för den borttagna skattebefrielsen på biogas.

Jag och mitt parti vill uppmuntra och stärka företagandet genom att möjliggöra för företagen att i högre grad än i dag erbjuda kompetensutveckling till sina medarbetare genom ett skatteavdrag för utbildningskostnaden.